

Województwo wielkopolskie

Język niemiecki

**Sprawozdanie z egzaminu maturalnego
w roku 2016**

Opracowanie:

Marek Sławiński (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Izabela Dębecka (Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Jaworznie)
Agnieszka Sibiga (Okręgowa Komisja Egzaminacyjna we Wrocławiu)

Opieka merytoryczna

dr Marcin Smolik (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Ludmiła Stopińska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)

Opracowanie techniczne

Mariola Jaśniewska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)

Współpraca

Beata Dobrosielska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Agata Wiśniewska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Pracownie ds. Analiz Wyników Egzaminacyjnych okręgowych komisji egzaminacyjnych

Opracowanie dla województwa wielkopolskiego:

Marcin Jakubowski (Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Poznaniu)
Przemysław Mróz (Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Poznaniu)
Jacek Pietrzak (Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Poznaniu)

Centralna Komisja Egzaminacyjna
ul. Józefa Lewartowskiego 6, 00-190 Warszawa
tel. 022 536 65 00, fax 022 536 65 04
e-mail: sekretariat@cke.edu.pl
www.cke.edu.pl

Język niemiecki

Poziom podstawowy

1. Opis arkusza

Arkusz egzaminacyjny z języka niemieckiego na poziomie podstawowym składał się z 40 zadań zamkniętych różnego rodzaju (wyboru wielokrotnego, prawda/fałsz, zadań na dobieranie) oraz jednego zadania otwartego rozszerzonej odpowiedzi. Zadania sprawdzały wiadomości oraz umiejętności w czterech obszarach: rozumienia ze słuchu (15 zadań zamkniętych), rozumienia tekstów pisanych (15 zadań zamkniętych), znajomości środków językowych (10 zadań zamkniętych) i tworzenia wypowiedzi pisemnej (1 zadanie otwarte). Zadania na rozumienie ze słuchu były oparte na nagranych tekstach, odtworzonych podczas egzaminu z płyty CD, natomiast zadania na rozumienie tekstów pisanych i zadania na znajomość środków językowych były oparte na tekstach autentycznych lub adaptowanych zamieszczonych w arkuszu egzaminacyjnym. Za rozwiązanie wszystkich zadań zdający mógł otrzymać 50 punktów (1 punkt za każde zadanie zamknięte oraz 10 punktów za wypowiedź pisemną).

2. Dane dotyczące populacji zdających

Tabela 1. Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym*

Liczba zdających		2759
Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym	z liceów ogólnokształcących	1323
	z techników	1436
	ze szkół na wsi	241
	ze szkół w miastach do 20 tys. mieszkańców	974
	ze szkół w miastach od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	1226
	ze szkół w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców	318
	ze szkół publicznych	2653
	ze szkół niepublicznych	106
	kobiety	1788
	mężczyźni	971
	bez dysleksji rozwojowej	2649
	z dysleksją rozwojową	110

* Dane w tabeli dotyczą wszystkich tegorocznych absolwentów.

Z egzaminu zwolniono 2 absolwentów – laureatów i finalistów Ogólnopolskiej Olimpiady Języka Niemieckiego.

Tabela 2. Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych

Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych	z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera	2
	słabowidzący	3
	niewidomi	-
	słabosłyszący	5
	niesłyszący	5
	ogółem	15

3. Przebieg egzaminu

Tabela 3. Informacje dotyczące przebiegu egzaminu

Termin egzaminu		12 maja 2016 r.	
Czas trwania egzaminu		120 minut	
Liczba szkół		319	
Liczba zespołów egzaminatorów*		7	
Liczba egzaminatorów		165	
Liczba obserwatorów ¹ (§ 8 ust. 1)		4	
Liczba unieważnień ²	w przypadku:		
	art. 44zzv pkt 1	stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	-
	art. 44zzv pkt 2	wniesienia lub korzystania przez zdającego w sali egzaminacyjnej z urządzenia telekomunikacyjnego	-
	art. 44zzv pkt 3	zakłócenia przez zdającego prawidłowego przebiegu części egzaminu w sposób utrudniający pracę pozostałym zdającym	-
	art. 44zzw ust. 1	stwierdzenia podczas sprawdzania pracy niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	-
	art. 44zzy ust. 7	stwierdzenia naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzenia egzaminu	-
	art. 44zzy ust. 10	niemożności ustalenia wyniku (np. zaginięcie karty odpowiedzi)	-
Liczba wglądów ² (art. 44zzz)		3	
Liczba prac, w których nie podjęto rozwiązania zadań		-	

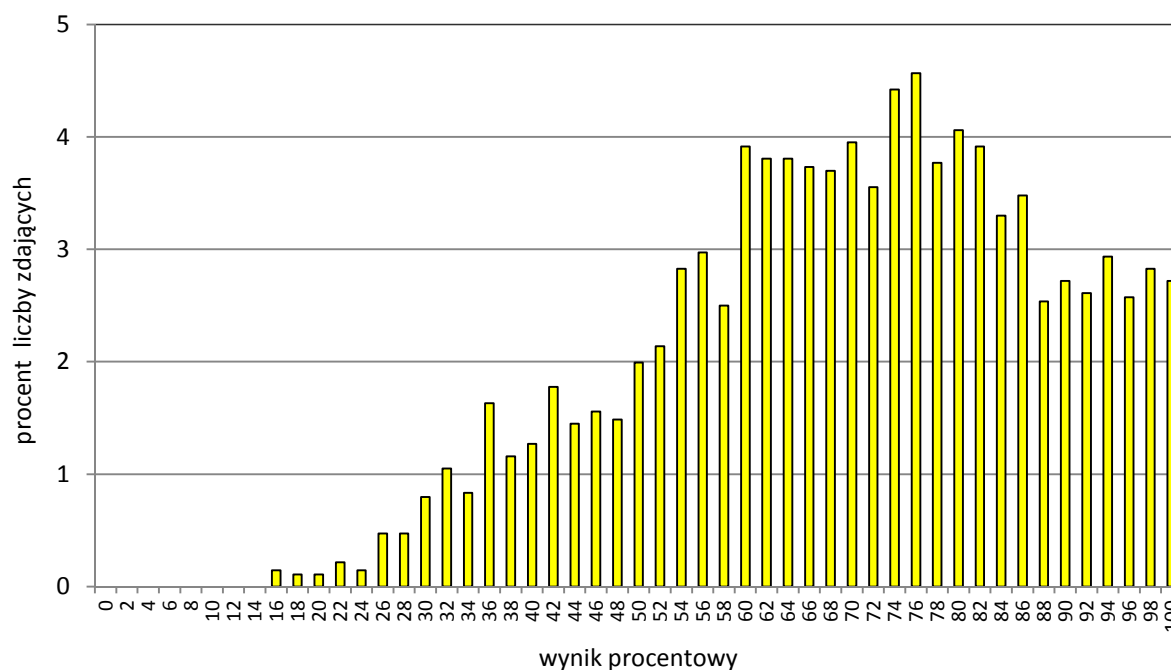
* Dane dotyczą obu poziomów egzaminu (podstawowego i rozszerzonego) łącznie.

¹ Na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 czerwca 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzania sprawdzianu, egzaminu gimnazjalnego i egzaminu maturalnego (Dz.U. z 2015, poz. 959):

² Na podstawie ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn. Dz.U. z 2015, poz. 2156, ze zm.).

4. Podstawowe dane statystyczne

Wyniki zdających

Wykres 1. Rozkład wyników zdających

Tabela 4. Wyniki zdających – parametry statystyczne*

Zdający	Liczba zdających	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)	Odsetek sukcesów**
ogółem	2759	16	100	70	76	70	18	98
w tym:								
z liceów ogólnokształcących	1323	16	100	78	82	74	20	98
z techników	1436	16	100	66	60	65	16	99
bez dysleksji rozwojowej	2649	16	100	72	76	70	18	98
z dysleksją rozwojową	110	22	100	62	64	63	19	97

* Parametry statystyczne są podane dla grup liczących 30 lub więcej zdających.

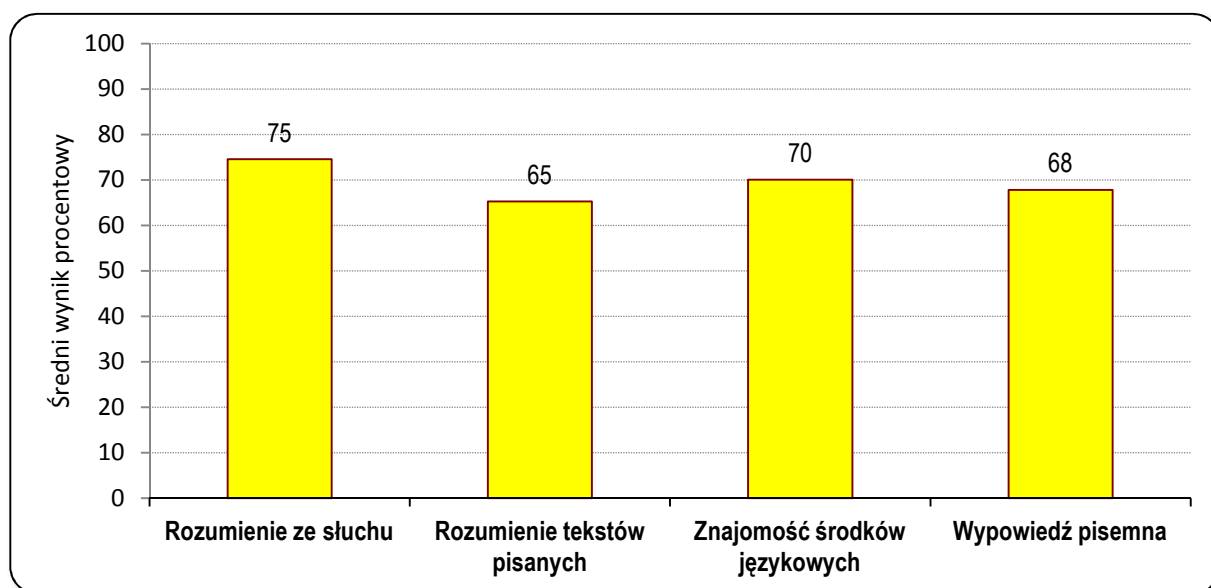
** Dane dotyczą tegorocznych absolwentów, którzy przystąpili do wszystkich egzaminów obowiązkowych.

Poziom wykonania zadań

Tabela 5. Poziom wykonania zadań

Wymagania ogólne	Numer zadania	Wymagania szczegółowe / Kryteria	Poziom wykonania zadania (%)
II. Rozumienie wypowiedzi (ustnych) tj. Rozumienie ze słuchu	1.1.	2.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	75
	1.2.		72
	1.3.		84
	1.4.		84
	1.5.		82
	2.1.	2.1) Zdający określa główną myśl tekstu.	71
	2.2.	2.1) Zdający określa główną myśl tekstu.	85
	2.3.	2.4) Zdający określa intencje nadawcy/autora tekstu.	87
	2.4.	2.5) Zdający określa kontekst wypowiedzi.	81
	3.1.	2.5) Zdający określa kontekst wypowiedzi.	67
	3.2.	2.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	80
	3.3.	2.5) Zdający określa kontekst wypowiedzi.	68
	3.4.	2.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	73
	3.5.		57
	3.6.		54
II. Rozumienie wypowiedzi (pisemnych) tj. Rozumienie tekstów pisanych	4.1.	3.2) Zdający określa główną myśl poszczególnych części tekstu.	79
	4.2.		45
	4.3.		82
	4.4.		66
	5.1.	3.1) Zdający określa główną myśl tekstu.	88
	5.2.	3.4) Zdający określa intencje nadawcy/autora tekstu.	62
	5.3.	3.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	73
	6.1.	3.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	39
	6.2.		68
	6.3.		56
	6.4.		73
	6.5.	3.1. Zdający określa główną myśl tekstu.	78
	7.1.	3.6) Zdający rozpoznaje związki pomiędzy poszczególnymi częściami tekstu.	75
	7.2.		48
	7.3.		47
I. Znajomość środków językowych	8.1.	1. Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	57
	8.2.		68
	8.3.		59
	8.4.		64
	8.5.		77
	9.1.	1. Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	89
	9.2.		59
	9.3.		69
	9.4.		82
	9.5.		77

<p>I. Znajomość środków językowych</p> <p>III. Tworzenie wypowiedzi</p> <p>IV. Reagowanie na wypowiedzi</p> <p>tj. Wypowiedź pisemna</p>	10.	5.1) Zdający opisuje ludzi [...] miejsca, zjawiska i czynności [...]. 5.3) Zdający przedstawia fakty z przeszłości i teraźniejszości. 5.5) Zdający wyraża i uzasadnia swoje opinie [...]. 5.7) Zdający przedstawia zalety [...] różnych rozwiązań.	treść	77
		7.2) Zdający [...] przekazuje informacje i wyjaśnienia. 7.6) Zdający wyraża swoje opinie, intencje, preferencje i życzenia [...].	spójność i logika wypowiedzi	74
		1. Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	zakres środków językowych	60
			poprawność środków językowych	51

Wykres 2. Średnie wyniki zdających w zakresie poszczególnych obszarów umiejętności.

Poziom rozszerzony

1. Opis arkusza

Arkusz egzaminacyjny z języka niemieckiego na poziomie rozszerzonym składał się z 29 zadań zamkniętych różnego rodzaju (wyboru wielokrotnego, zadań na dobieranie) oraz 9 zadań otwartych, w tym 8 krótkiej i 1 rozszerzonej odpowiedzi. Zadania sprawdzały wiadomości oraz umiejętności w czterech obszarach: rozumienia ze słuchu (12 zadań zamkniętych), rozumienia tekstów pisanych (13 zadań zamkniętych), znajomości środków językowych (4 zadania zamknięte i 8 zadań otwartych krótkiej odpowiedzi) oraz tworzenia wypowiedzi pisemnej (1 zadanie otwarte rozszerzonej odpowiedzi). Zadania na rozumienie ze słuchu były oparte na nagranych tekstach, odtworzonych podczas egzaminu z płyty CD, natomiast zadania na rozumienie tekstów pisanych oraz zadania na znajomość środków językowych były oparte na tekstach autentycznych lub w minimalnym stopniu adaptowanych zamieszczonych w arkuszu egzaminacyjnym. Znajomość środków językowych była sprawdzana na krótkich tekstach lub za pomocą niepowiązanych ze sobą zdań. Za rozwiązanie wszystkich zadań zdający mógł otrzymać 50 punktów (1 punkt za każde zadanie zamknięte lub otwarte w obszarach rozumienia ze słuchu, rozumienia tekstów pisanych i znajomości środków językowych oraz 13 punktów za wypowiedź pisemną).

2. Dane dotyczące populacji zdających

Tabela 6. Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym*

Liczba zdających		833
Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym	z liceów ogólnokształcących	548
	z techników	285
	ze szkół na wsi	41
	ze szkół w miastach do 20 tys. mieszkańców	250
	ze szkół w miastach od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	415
	ze szkół w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców	127
	ze szkół publicznych	808
	ze szkół niepublicznych	25
	kobiety	608
	mężczyźni	225

* Dane w tabeli dotyczą wszystkich tegorocznych absolwentów.

W województwie wielkopolskim nie było laureatów i finalistów Ogólnopolskiej Olimpiady Języka Niemieckiego.

Tabela 7. Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych

Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych	z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera	1
	słabowidzący	2
	niewidomi	-
	słabosłyszący	-
	niesłyszący	-
	ogółem	3

3. Przebieg egzaminu

Tabela 8. Informacje dotyczące przebiegu egzaminu

Termin egzaminu		12 maja 2016 r.	
Czas trwania egzaminu		150 minut	
Liczba szkół		205	
Liczba zespołów egzaminatorów*		7	
Liczba egzaminatorów		165	
Liczba obserwatorów ¹ (§ 8 ust. 1)		1	
Liczba unieważnień ²	w przypadku:		
	art. 44zzv pkt 1	stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	-
	art. 44zzv pkt 2	wniesienia lub korzystania przez zdającego w sali egzaminacyjnej z urządzenia telekomunikacyjnego	-
	art. 44zzv pkt 3	zakłócenia przez zdającego prawidłowego przebiegu części egzaminu w sposób utrudniający pracę pozostałym zdającym	-
	art. 44zzw ust. 1	stwierdzenia podczas sprawdzania pracy niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	-
	art. 44zzy ust. 7	stwierdzenia naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzenia egzaminu	-
	art. 44zzy ust. 10	niemożności ustalenia wyniku (np. zaginięcie karty odpowiedzi)	-
Liczba wglądów ² (art. 44zzz)		5	
Liczba prac, w których nie podjęto rozwiązania zadań		-	

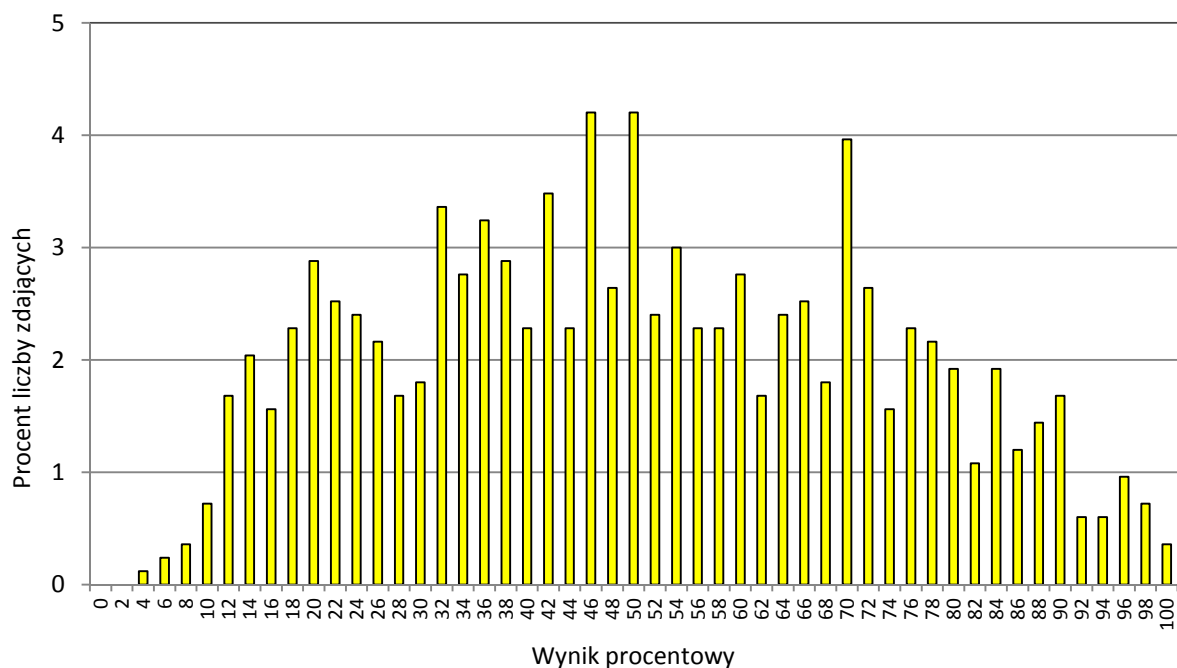
* Dane dotyczą obu poziomów egzaminu (podstawowego i rozszerzonego) łącznie.

¹ Na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 czerwca 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzania sprawdzianu, egzaminu gimnazjalnego i egzaminu maturalnego (Dz.U. z 2015, poz. 959).

² Na podstawie ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn. Dz.U. z 2015, poz. 2156, ze zm.).

4. Podstawowe dane statystyczne

Wyniki zdających

Wykres 3. Rozkład wyników zdających

Tabela 9. Wyniki zdających – parametry statystyczne*

Zdający	Liczba zdających	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
ogółem	833	4	100	50	50	50	23
w tym:							
z liceów ogólnokształcących	548	10	100	58	70	57	21
z techników	285	4	94	32	20	36	20

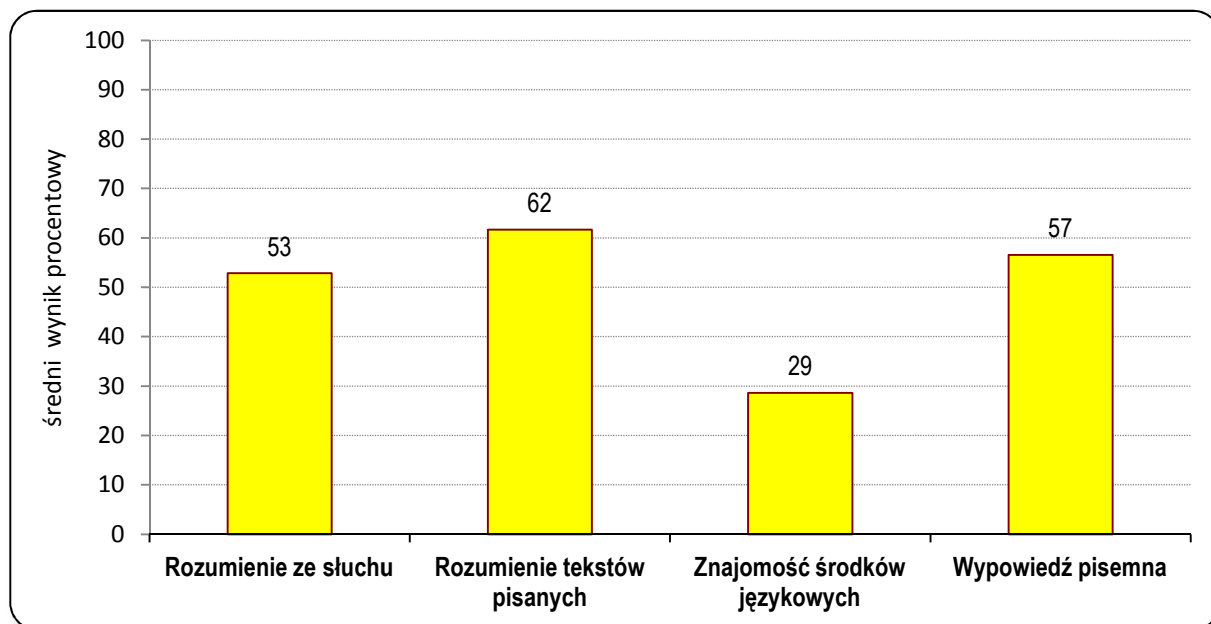
* Dane dotyczą tegorocznych absolwentów, którzy przystąpili do wszystkich egzaminów obowiązkowych. Parametry statystyczne są podane dla grup liczących 30 lub więcej zdających.

Poziom wykonania zadań

Tabela 10. Poziom wykonania zadań

Wymagania ogólne	Numer zadania	Wymagania szczegółowe / Kryteria	Poziom wykonania zadania (%)
II. Rozumienie wypowiedzi (ustnych) tj. Rozumienie ze słuchu	1.1.	2.4) Zdający określa główną myśl tekstu.	77
	1.2.	2.4) Zdający określa intencje nadawcy/autora tekstu.	68
	1.3.	2.1 R) Zdający oddziela fakty od opinii.	46
	2.1.	2.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	50
	2.2.		38
	2.3.		55
	2.4.		47
	3.1.	2.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	72
	3.2.		49
	3.3.		48
	3.4.		36
3.5.	2.2) Zdający określa główną myśl poszczególnych części tekstu.	49	
II. Rozumienie wypowiedzi (pisemnych) tj. Rozumienie tekstów pisanych	4.1.	3.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	45
	4.2.		75
	4.3.		59
	4.4.		33
	5.1.	3.6) Zdający rozpoznaje związki pomiędzy poszczególnymi częściami tekstu.	70
	5.2.		77
	5.3.		83
	5.4.		81
	6.1.	3.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	54
	6.2.	3.2) Zdający określa główną myśl poszczególnych części tekstu.	55
	6.3.	3.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	56
	6.4.		51
	6.5.		62
I. Znajomość środków językowych	7.1.	1. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	57
	7.2.		39
	7.3.		52
	7.4.		61
	8.1.	1. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	11
	8.2.		36
	8.3.		11
	8.4.		13
	9.1.	1. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	14
	9.2.		33
	9.3.		7
	9.4.		10

I. Znajomość środków językowych III. Tworzenie wypowiedzi tj. Wypowiedź pisemna	10.	5.2 R) Zdający przedstawia w logicznym porządku argumenty za i przeciw danej tezie lub rozwiązaniu. 5.5) Zdający wyraża i uzasadnia swoje opinie, poglądy i uczucia. 5.7) Zdający przedstawia zalety i wady różnych rozwiązań i poglądów. 5.9) Zdający opisuje doświadczenia swoje i innych. 5.12) Zdający stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze. 5.13) Zdający stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi w zależności od sytuacji.	zgodność z poleceniem	62
		spójność i logika wypowiedzi	68	
	1. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	zakres środków językowych	50	
		poprawność środków językowych	47	

Wykres 4. Średnie wyniki zdających w zakresie poszczególnych obszarów umiejętności.

Język niemiecki

Komentarz

Poziom podstawowy

Maturzyści, którzy przystąpili do egzaminu z języka niemieckiego na poziomie podstawowym, uzyskali średnio 70% punktów. Najwyższe wyniki zdający otrzymali za zadania sprawdzające umiejętności z obszaru rozumienia ze słuchu (średni wynik – 75% punktów). Trudniejsze były dla nich zadania, poprzez które sprawdzono znajomość środków językowych (średni wynik – 70% punktów). Porównywalny wynik uzyskali za zadania sprawdzające umiejętności z obszaru rozumienia tekstów pisanych i tworzenia wypowiedzi pisemnej (odpowiednio 65% i 68% punktów).

Na podstawie analizy wyników można stwierdzić, że zdający w wyższym stopniu opanowali umiejętność określania głównej myśli tekstu, zarówno w obszarze umiejętności rozumienia ze słuchu jak i rozumienia tekstów pisanych (średni wynik – 74% punktów), niż umiejętność znajdowania w tekście określonych informacji (średni wynik – 69% punktów).

W obszarze umiejętności rozumienia ze słuchu zdający osiągnęli wysokie wyniki w zadaniach sprawdzających ogólne rozumienie tekstu. Przykładem może być zadanie 2., w którym badano stopień opanowania umiejętności określania głównej myśli tekstu (zadania 2.1. i 2.2.), określania intencji nadawcy tekstu (zadanie 2.3.) oraz określania kontekstu wypowiedzi (zadanie 2.4.) (od 71% do 87% poprawnych odpowiedzi). Wysokie wyniki uzyskali maturzyści także w zadaniach 3.1. i 3.3. sprawdzających opanowanie umiejętności określania kontekstu wypowiedzi (odpowiednio 67% i 68% poprawnych odpowiedzi).

Zróżnicowane wyniki odnotowano w zadaniach sprawdzających umiejętność wyszukiwania w tekście określonych informacji (zadania 1.1.–1.5., 3.2. i 3.4.–3.6.). Poprawnych odpowiedzi udzieliło od 57% do 80% maturzystów. Najwięcej problemów sprawiło zdającym zadanie 3.5., które zostało oparte na ogłoszeniu stowarzyszenia studenckiego „Karriere-Compass”, dotyczącym poszukiwania wolontariuszy.

3.5. Wen sucht das Team „Karriere-Compass“?

- A. Lehrer.
- B. Schüler.
- C. Studenten.

Fragment transkrypcji:

Tekst 5.

Möchtest du anderen Menschen helfen? Dann freuen wir uns auf dich! Unser Studententeam „Karriere-Compass“ bietet Hilfe bei der Studienwahl an: Das ist Hilfe von Studenten für Schüler. Wir suchen motivierte junge Menschen, die an ihrer alten Schule einen Vortrag über ihr jetziges Studium und ihre Universität halten und danach noch die Fragen der Schüler und Lehrer beantworten. Melde dich bei uns, wenn du daran Interesse hast!

Poprawną odpowiedź C wybrało 57% maturzystów. Powyższe ogłoszenie wyraźnie wskazywało studentów jako osoby, których poszukiwano w ogłoszeniu. Około 40% zdających wybrało natomiast odpowiedź B. Można przypuszczać, że powodem takiego wyboru było skoncentrowanie się na dwukrotnie występującym w ogłoszeniu słowie *Schüler*. Maturzyści, którzy wybrali błędną odpowiedź, najprawdopodobniej nie zrozumieli zdania: *Wir suchen motivierte junge Menschen, die an ihrer alten Schule einen Vortrag über ihr jetziges Studium und ihre Universität halten.*

W obszarze rozumienia tekstów pisanych zdający uzyskali wysokie wyniki za rozwiązanie zadań sprawdzających opanowanie umiejętności określania głównej myśli tekstu lub poszczególnych części tekstu (średni wynik – 73% punktów). Zadania sprawdzające umiejętność znajdowania w tekście określonych informacji sprawiły maturzystom więcej problemów (średni wynik – 62% punktów).

Przykładem może być zadanie 5.1., sprawdzające umiejętność określania głównej myśli tekstu, oraz zadanie 6.1., sprawdzające umiejętność znajdowania w tekście określonych informacji.

Zadanie 5.1. dla maturzystów było najłatwiejsze w całym arkuszu.

Tekst 1.

Viele Schüler und Studenten bekommen kein Taschengeld von ihren Eltern und entscheiden sich deshalb für einen Sommerjob. Dort machen sie die ersten Schritte in die Arbeitswelt. Sie wollen sich ein neues Fahrrad, ein Smartphone oder Kleidung kaufen, und all diese Wünsche kosten Geld. Studenten arbeiten oft den ganzen Juli, weil sie dann im August eine schöne Auslandsreise unternehmen wollen. Sie suchen bei Firmen in ihrem Heimatort oder bei dem Arbeitgeber der Eltern nach einem Ferienjob.

5.1. Was ist das Hauptthema des Textes?

- A. Arbeit in den Ferien.
- B. Arbeit bei den Eltern.
- C. Arbeit während eines Auslandsaufenthalts.

Powyższe zadanie 5.1. poprawnie rozwiązało 88% zdających. O wyborze odpowiedzi A decydowało zrozumienie zdania: *Viele Schüler und Studenten (...) entscheiden sich (...) für einen Sommerjob*. Dodatkową informacją o pracy wakacyjnej był fragment: *Studenten arbeiten oft den ganzen Juni*. Nieliczni maturzyści wybierali odpowiedź błędną B, sugerując się najprawdopodobniej fragmentem tekstu: *Sie suchen (...) bei dem Arbeitgeber der Eltern nach einem Ferienjob*. Z tekstu wynika, że młodzież szuka pracy wakacyjnej nie u rodziców, ale u ich pracodawców.

Najwięcej problemów w całym arkuszu maturzyści mieli z rozwiązaniem zadania 6.1.

Fragment tekstu:

Sarah Ainsworth studiert Journalistik an einer Universität in Florida. In diesem Semester war die 21-Jährige an der Freien Universität Berlin zu Gast. Sie machte dort ein Praktikum und schrieb Artikel auf Deutsch. Sie musste aber keine Prüfungen auf Deutsch ablegen. Hier ihr Bericht.

Als Einwohnerin Floridas war ich nicht darauf vorbereitet, den Herbst in Deutschland zu verbringen. Ich habe im Internet überprüft, welche Temperaturen in Berlin herrschen. Ich habe auch meinen Onkel im Norden von Amerika telefonisch danach gefragt, weil er einmal ein ganzes Jahr in Deutschland verbracht hat. Ich beschloss, mir warme Kleidung zu besorgen. Sie wurde einen Tag vor meiner Abreise nach Deutschland geliefert. Ich verabschiedete mich von den angenehmen Temperaturen in meiner Heimat, und zehn Stunden später landete mein Flugzeug in Berlin.

6.1. Was machte Sarah vor der Reise nach Deutschland?

- A. Sie kaufte sich warme Kleidung.
- B. Sie veröffentlichte einen Artikel.
- C. Sie absolvierte eine Sprachprüfung.
- D. Sie besuchte ihren Onkel im Norden.

39% zdających wskazało odpowiedź A zgodną z tekstem. Przed wyjazdem Sarah zdecydowała się nabyć ciepłe ubranie, które dostarczono jej w przeddzień wyjazdu. Część maturzystów

(ponad 30%) wybrała błędną odpowiedź B, najprawdopodobniej uznając za kluczową informację o pisaniu artykułów. Ta czynność była jednoznacznie związana z odbywaniem praktyki w Berlinie, a zatem miała miejsce już po przyjeździe Sarah do Niemiec.

Trudne dla zdających wśród zadań w obszarze rozumienia tekstów pisanych było zadanie 7., sprawdzające umiejętność rozpoznawania związków pomiędzy poszczególnymi częściami tekstu. Średni wynik za to zadanie wyniósł 57% punktów. Najwięcej problemów sprawiło maturzystom wskazanie prawidłowego uzupełnienia luk 7.2. i 7.3.

Fragment tekstu:

Trotz Radio, Fernsehen und Internet ist das Zeitalter der Tageszeitung nicht zu Ende. **7.2. E** Dazu sagte ein Kabarettist einmal: „Solange man mit einem Laptop keine Insekten töten kann, wird es Zeitungen geben!“ **7.3. C** Es ist doch so: Heute gibt es in Deutschland etwa 350 Tageszeitungen. Über 20 Millionen Exemplare begleiten die Deutschen täglich beim Frühstück, auf dem Weg zur Arbeit, in der Mittagspause oder im Café. Viele Menschen können sich also einen Tag ohne Zeitung nicht vorstellen. Und ich gehöre zu diesen Menschen.

Zadania 7.2. i 7.3. poprawnie rozwiązało odpowiednio 48% i 47% maturzystów. W zadaniu 7.2. wybór poprawnej odpowiedzi E. *Denn auch heute noch wollen viele Menschen eine Zeitung in der Hand halten.* ułatwiała treść zdania poprzedzającego lukę, które informuje, że epoka gazety codziennej nie dobiegła końca. Poza tym zacytowana po luce wypowiedź kabareciarza nawiązuje do stwierdzenia, że również dzisiaj wielu ludzi ma ochotę trzymać w dłoni gazetę. Około 20% maturzystów wybrało jako uzupełnienie tej luki zdanie D. *Ich wollte sie fragen, warum sie immer weniger liest.* Prawdopodobnie zdający nie zrozumieli sensu zdania i nie zauważyli, że zdanie poprzedzające lukę oraz zdanie D nie tworzą logicznego ciągu.

Na uzupełnienie luki 7.3. zdaniem C *Ich finde, er hat recht.* wskazywał ten sam podmiot, tzn. *ein Kabarettist* we fragmencie poprzedzającym lukę wyrażony zaimkiem osobowym *er* w zdaniu C. Ten fragment tekstu podejmuje również wątek nieustannej popularności gazet, który w dalszej części tekstu zilustrowano informacją o sytuacji na rynku prasowym w Niemczech. Dla około 20% maturzystów atrakcyjnym uzupełnieniem luki 7.3. było zdanie E. *Denn auch heute noch wollen viele Menschen eine Zeitung in der Hand halten.* Najprawdopodobniej sugerowali się oni słowem *Zeitung*, które występowało przed i po luce. Około 15% maturzystów wskazało jako uzupełnienie luki 7.3. zdanie A. *Diesen Artikel fanden viele Leser interessant.* Najprawdopodobniej założyli oni, że zacytowana wypowiedź kabareciarza jest fragmentem artykułu, stąd skojarzenie z wyrazem *Artikel* w zdaniu A.

Zadania sprawdzające znajomość środków językowych nie sprawiły zdającym większych problemów (średni wynik – 70% punktów). Na podstawie analizy wyników można stwierdzić, że zadania sprawdzające znajomość gramatyki były dla zdających trudniejsze, niż te, które sprawdzały leksykę.

Spośród zadań sprawdzających znajomość środków językowych trudne dla maturzystów było zadanie 8. (średni wynik – 65% punktów). Najtrudniejsze były zadania 8.1. i 8.3.; poprawnej odpowiedzi udzieliło w nich 57% i 59% zdających. W zadaniu 8.1. należało wykazać się znajomością wyrażenia *schauen auf*, a w zadaniu 8.3. znajomością odmiany rzeczownika po rodzajniku określonym w liczbie mnogiej.

Średni wynik za zadanie 9. wyniósł 75% punktów. Wśród jego pięciu zadań najtrudniejsze dla maturzystów było zadanie 9.2. (59% poprawnych odpowiedzi). W zadaniu tym należało wykazać się znajomością przyimków występujących w wyrażeniach: *In einem Jahr./Vor einem Jahr./Seit einem Jahr.*

Za tworzenie wypowiedzi pisemnej zdający uzyskali średnio 68% punktów. Maturzyści nie mieli trudności z przekazaniem informacji określonych w poleceniu, uzyskując średni wynik 77% punktów. W kryterium spójności i logiki tekstu średni wynik wyniósł 74% punktów. Niższe średnie

wyniki zdający uzyskali za zakres i poprawność środków językowych (odpowiednio 60% i 51% punktów).

Poziom rozszerzony

Maturzyści, którzy przystąpili do egzaminu maturalnego z języka niemieckiego na poziomie rozszerzonym, uzyskali średnio 50% punktów. Najwyższe wyniki zdający uzyskali za rozwiązanie zadań sprawdzających opanowanie umiejętności z obszaru rozumienia tekstów pisanych (średni wynik – 62% punktów), a najniższe w części sprawdzającej znajomość środków językowych (średni wynik – 29% punktów). Porównywalne wyniki maturzyści osiągnęli w zadaniach sprawdzających opanowanie umiejętności z obszarów rozumienia ze słuchu oraz tworzenia wypowiedzi pisemnej (średni wynik – odpowiednio 53% i 57% punktów).

Na podstawie analizy wyników można stwierdzić, że zdający, podobnie jak na poziomie podstawowym, w wyższym stopniu opanowali umiejętność określania głównej myśli tekstu (średni wynik – 61% punktów) niż umiejętność znajdowania w tekście określonych informacji (średni wynik – 51% punktów).

W obszarze rozumienia ze słuchu maturzyści uzyskali najwyższe wyniki za rozwiązanie zadania 1.1. sprawdzającego opanowanie umiejętności określania głównej myśli tekstu (77% poprawnych odpowiedzi), zadania 3.1. sprawdzającego znajdowanie w tekście określonych informacji (72% poprawnych odpowiedzi) oraz zadania 1.2., sprawdzającego opanowanie umiejętności określania intencji nadawcy tekstu (68% poprawnych odpowiedzi). Niższe wyniki zdający uzyskali w zadaniach (2.1.–2.4., 3.2.–3.4.) sprawdzających znajdowanie w tekście określonych informacji (od 36% do 55% poprawnych odpowiedzi).

Najwięcej problemów sprawiło maturzystom zadanie 3.4.

3.4. Welches Gericht ist laut der Umfrage bei den Schülern durchgefallen?

- A. Pizza aller Art.
- B. Süße Pfannkuchen.
- C. Gerichte mit Nudeln.
- D. Fischfilets aus der Pfanne.

Fragment transkrypcji:

Moderatorin: Was kocht ein Sterne-Koch in der Schulmensa und was essen die Kinder denn nun am liebsten?

Herr Lafer: Normales, aber frisches, saisonales Essen. Ich will ja nicht mich selbst verwirklichen, sondern die Ernährung von Schulkindern revolutionieren. Die Ergebnisse der Umfrage zur Lieblingsspeise waren echt überraschend. Pizza, egal mit welchen Zutaten, stand ganz am Ende. Die Gymnasiasten wollen sie also nicht unbedingt in unserem Projekt haben. Gewonnen haben Spaghetti und Lasagne mit Fleisch oder Gemüse. Platz zwei belegten Pfannkuchen aller Art. Die Schüler stehen auch auf gebratenes Seelachs- oder Forellenfilet.

Poprawną odpowiedź A wybrało 36% maturzystów. Wypowiedź kucharza wyraźnie wskazuje na pizzę, jako potrawę, której uczniowie raczej nie chcieli uwzględnić w projekcie. W rankingu preferowanych dań ta potrawa znajdowała się na końcu listy. Najbardziej atrakcyjnym dystraktorem była odpowiedź C, którą wybrało około 50% maturzystów. Można przypuszczać, że zdający nie zrozumieli czasownika *durchgefallen* użytego w pytaniu i skoncentrowali się na fragmencie: *Gewonnen haben Spaghetti und Lasagne mit Fleisch oder Gemüse.*, czyli wskazali potrawy preferowane przez uczniów.

W obszarze rozumienia tekstów pisanych maturzyści osiągnęli wysokie wyniki w zadaniach sprawdzających opanowanie umiejętności określania głównej myśli tekstu (zadania 6.2. i 6.5. –

odpowiednio 55% i 62% poprawnych odpowiedzi) oraz w zadaniach 5.1.–5.4., sprawdzających opanowanie umiejętności rozpoznawania związków pomiędzy poszczególnymi częściami tekstu (średni wynik dla zadania 5. wyniósł 78%). Najłatwiejsze dla maturzystów było zadanie 5.3. (83% poprawnych odpowiedzi).

Fragment tekstu:

Bei Karate unterscheidet man drei Bereiche: Zunächst werden die verschiedenen Stoß-, Schlag- und Beintechniken sowie Abwehrtechniken und Körperhaltungen gelernt. **5.3. A** In der dritten Stufe werden schließlich mit einem Partner die verschiedenen Angriffs- und Abwehrtechniken trainiert.

Aby poprawnie uzupełnić lukę w zadaniu 5.3. zdaniem A *In der zweiten Phase übt man diese Grundtechniken entweder allein oder in einer Gruppe in bestimmten Reihenfolgen.* należało zwrócić uwagę na chronologiczny opis trzech obszarów treningu karate, wzmocniony wyrażeniami: *zunächst, in der zweiten Phase, in der dritten Stufe.*

Podobnie jak w obszarze rozumienia ze słuchu, zdający mieli najwięcej problemów z rozwiązaniem zadań sprawdzających umiejętność znajdowania określonych informacji. Średni wynik dla zadania 4., sprawdzającego tę umiejętność, wyniósł 53% punktów. Najtrudniejsze dla maturzystów było zadanie 4.4.

Fragment tekstu:

B. Franziska wird Elektrikerin. Sie ist im dritten Ausbildungsjahr und sie ist sehr zufrieden. Ihre Eltern haben keine positive Einstellung zu ihrer Wahl. „Sie sahen mich in einem Bürojob. Aber ich brauche Bewegung und das Gefühl, dass ich etwas mit meinen Händen gemacht habe“, sagt sie. Mit ihrer Tätigkeit erreicht sie genau das, was sie sich wünscht: „Ich Sorge dafür, dass auf der Baustelle der Strom fließt und im Haus am Ende das Licht brennt.“ Für Franziskas Kollegen war es zunächst schwierig, eine Frau auf der Baustelle zu akzeptieren, sie musste um ihre Anerkennung kämpfen.

33% zdających wskazało prawidłowe rozwiązanie, tzn. do zdania 4.4. (*Diese Person ist anfangs auf Vorurteile gestoßen.*) dopasowało fragment tekstu B. Kluczowa informacja została przekazana w ostatnim zdaniu tekstu. Wynika z niego, że Franziska była osobą, która z początku natrafiła na uprzedzenia. Franziska musiała wywalczyć sobie uznanie kolegów, którzy z trudem akceptowali kobietę na placu budowy. Około 1/3 zdających wskazała w tym zadaniu rozwiązanie C. Najprawdopodobniej nieprawidłowo zinterpretowali oni pierwsze zdanie tekstu: *Katja musste in ihrem Vorstellungsgespräch als Bewerberin um einen Ausbildungsplatz alle von ihren Stärken überzeugen.* W przytoczonym zdaniu nie ma jednak mowy o uprzedzeniach wobec Katji. Dalsza część tekstu również nie nawiązuje do informacji zawartej w zadaniu 4.4.

Najniższe wyniki tegoroczni maturzyści uzyskali w obszarze zadań sprawdzających znajomość środków językowych (średni wynik – 29% punktów). Najtrudniejsze dla nich było zadanie 9. – średni wynik 16% punktów. Zadanie polegało na uzupełnieniu fragmentów zdań wyrazami podanymi w nawiasie. Przykładem jest zadanie 9.3. (7% poprawnych odpowiedzi), które sprawdzało znajomość wyrażenia *Rücksicht auf etwas nehmen* oraz konstrukcję zdania okolicznikowego sposobu z wyrażeniem *ohne...zu*. Zdający często zapominali o wpisaniu w lukę przyimka *auf* oraz poprzedzeniu rzeczownika *Situation* rodzajnikiem określonym *die*. Nieznajomość konstrukcji *ohne...zu* sprawiała, że maturzyści usiłowali odmieniać podany czasownik *nehmen*, tworząc błędne wyrażenia, np. *auf die Situation nimmt*.

Trudne dla tegorocznych maturzystów były również zadania 9.1. i 9.4. W każdym z tych zadań poprawnej odpowiedzi udzieliło średnio 12% zdających. Zadanie 9.1. sprawdzało opanowanie umiejętności tworzenia czasu przeszłego Präteritum od czasownika mocnego *stehlen (stahl)*, zastosowanie w zdaniu dopełnienia bliższego w trzecim przypadku (*dem Passagier*) oraz dopełnienia dalszego w czwartym przypadku (*den Geldbeutel*). Zdający podawali często nieprawidłową formę

czasownika (*stehlte, stiehl, stiehl*) oraz zapominali o odmianie rzeczownika *der Geldbeutel*, wpisując go w lukę w pierwszym przypadku. Trudność maturzystom sprawiło także rozwiązanie zadania 9.4. Aby prawidłowo uzupełnić w nim lukę, należało wykazać się znajomością wyrażenia *einladen zu*, prawidłowo odmienić rzeczownik *Geburtstagsparty* oraz czasownik *wollen* i pamiętać o szyku końcowym zdania. Zdający często zapominali o odmianie czasownika *wollen*, wpisując go w formie bezokolicznikowej lub odmieniali go prawidłowo (*willst*), ale popełniali błędy w szyku wyrazów w zdaniu. Do częstych pomyłek należało też wpisywanie w lukę niewłaściwego przyimka (np. *in, nach*) lub pomijanie go.

Ostatnią część arkusza stanowiła wypowiedź pisemna. Za jej sformułowanie zdający otrzymali średnio 57% punktów. Najwyższy średni wynik uzyskano w kryterium spójności i logiki (68% punktów). Wysokie wyniki odnotowano również w kryterium zgodności z poleceniem (średni wynik – 62% punktów). W niektórych wypowiedziach uczniowskich zauważono brak prawidłowej tezy w rozprawce. Maturzyści formułowali często tezę odbiegającą od tematu lub niezapowiadającą struktury rozprawki.

Niższe wyniki zdający otrzymali za jakość języka: w kryterium zakresu środków językowych osiągnęli średni wynik 50% punktów, a za poprawność środków językowych 47% punktów. Tworząc wypowiedź pisemną, maturzyści nie zawsze stosowali środki językowe różnorodne pod względem frazeologicznym, struktury leksykalne były mało precyzyjne, a błędy popełniane w pracach często zaburzały komunikację.

„Pod lupą” – wymagania podstawy programowej a realizacja elementów polecenia w wypowiedzi pisemnej na poziomie podstawowym

Zadanie 10., sprawdzające umiejętność pisania tekstów użytkowych, stanowiło największe wyzwanie dla maturzystów. Jego średni wynik wyniósł 57% punktów, co oznacza, iż było ono dla maturzystów umiarkowanie trudne.

Zadanie 10.

Od niedawna uczęszczasz na kurs języka obcego. W e-mailu do kolegi z Niemiec:

- **poinformuj, dlaczego uczestniczysz w kursie języka obcego**
- **wyraż opinię na temat prowadzącego zajęcia**
- **opisz przebieg zajęć**
- **wyjaśnij, jak udało Ci się rozwiązać problem, który pojawił się na ostatnich zajęciach.**

Zadanie 10. składa się z trzonu oraz czterech elementów polecenia. Z trzonu zadania maturzysta dowiaduje się, jaki jest kontekst sytuacyjny i kto jest adresatem e-maila. Tematem tegorocznej wypowiedzi pisemnej był udział w kursie języka obcego. Dalsza część zadania składa się z czterech elementów polecenia (tzw. „kropek”). Sformułowane są one w taki sposób, aby umożliwiły sprawdzenie, w jakim stopniu zdający opanował różne umiejętności szczegółowe opisane w podstawie programowej. Realizacja każdego elementu wymaga użycia określonych struktur leksykalno-gramatycznych, które umożliwiają precyzyjne wyrażanie myśli.

Pierwszy element polecenia:

- **poinformuj, dlaczego uczestniczysz w kursie języka obcego**

Aby w pełni zrealizować ten element polecenia, zdający powinien wykazać się następującymi umiejętnościami ujętymi w podstawie programowej:

- Zdający [...] przekazuje informacje i wyjaśnienia (7.2.).
- Zdający wyraża swoje opinie, intencje, preferencje i życzenia [...] (7.6.).

W tej części pracy zdający miał uzasadnić swój udział w kursie językowym. Najbardziej typowym sposobem realizacji tego wymagania jest zastosowanie:

- spójników „bo”, „ponieważ” (*denn, weil*), np. *Ich besuche einen Französischkurs, weil Frankreich sehenswert ist.*
- spójnika „dlatego” (*deshalb, darum, deswegen*), np. *Ich lerne Fremdsprachen sehr gern, deshalb habe ich mich auch noch für einen Italienischkurs entschieden.*

Zdający nie mieli większych problemów z podaniem powodów swojego udziału w kursie.

Przykładem dobrej realizacji tego elementu polecenia jest poniższy fragment pracy:

Przykład 1.

Ich habe mich für diesen Sprachkurs
entschieden, weil ich viele neue Leute kennen
lernen möchte und ich möchte meine
Sprachkenntnisse verbessern. ~~Die~~ Ich mag
Fremdsprachen lernen und diesen Sprachkurs
macht mir Spaß.

Niekiedy zdający formułowali mniej standardową wypowiedź. Oto przykład:

Przykład 2.

Jetzt meine Leben ist sehr gut. Ich
habe viele neue Fremde. Die Leben ist
sehr aktiv für mich. Ich musste zum
Sprachkurs gehen. Warum? Meine Fremdsprache
sind zu nicht zu gut. Meine ~~Leben~~ Ich
spreche Deutsch so sehr. Das nicht
gefällt mir. In ~~11/11~~ 11/11 Freitag, hatte ich

W przykładzie 2. zdający wypowiada się na temat swojego życia i puentuje wypowiedź stwierdzeniem, że musi wybrać się na kurs językowy. Stawia sobie sam pytanie „dlaczego”, na które próbuje udzielić odpowiedzi, opisując swoje kompetencje językowe.

Zdarzały się jednak prace, w których maturzyści nie podali powodu udziału w kursie – poinformowali wyłącznie o tym, jakiego języka obcego uczyli się na zajęciach. Niektórzy zdający opisywali także uczestników kursu i informowali o miejscu, w którym odbywały się zajęcia, ale zapominali uściślić, że to są powody, dla których wybrali kurs językowy.

Drugi element polecenia:

- **wyraż opinie na temat prowadzącego zajęcia**

Przekazując tę informację, zdający powinien wykazać się znajomością środków językowych, które pozwalają na zrealizowanie następującego wymagania z podstawy programowej:

- Zdający wyraża i uzasadnia swoje opinie [...] (5.5.).

W pracy wymagane było wyrażenie opinii na temat prowadzącego zajęcia. Zwykle zdający odnosili się do jego wyglądu zewnętrznego, cech charakteru, kompetencji językowych lub sposobu prowadzenia zajęć.

Typowym sposobem realizacji tego wymagania jest zastosowanie:

- wyrażeń: *meiner Meinung nach, meiner Ansicht nach*, np. *Meiner Meinung nach spielt das Aussehen des Lehrers eine große Rolle.*
- czasowników: *finden, halten für*, np. *Ich halte den Lehrer für eine kompetente Person.*
- przymiotników stosowanych do przedstawienia opinii, np. *ein energischer Mensch, eine engagierte Person, eine kompetente Lehrerin.*

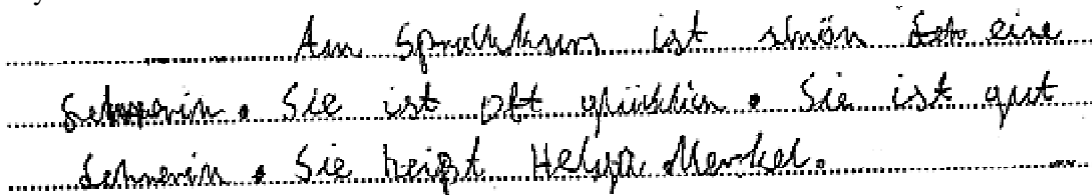
Realizacja tego, na pozór łatwego, elementu polecenia sprawiła uczniom dużo trudności niż przekazanie pierwszej informacji.

Umiejętność wyrażania opinii to umiejętność oceniania osoby, zdarzenia, zjawiska. Można to zrobić na wiele sposobów. Najprostszym wariantem sformułowania opinii jest użycie przymiotników, które informują o pozytywnym lub negatywnym nastawieniu osoby oceniającej, np. *dobry, miły, ciekawy, zły, nudny*. Aby wyrazić opinię, można też użyć zwrotów, które sygnalizują, że przekazywana informacja jest tylko osądem zdającego, np. *Myśle, że to jest dobry nauczyciel*. Jeszcze innym sposobem wyrażania opinii jest subiektywna prezentacja szczególnego zachowania ocenianej osoby, np. *Nauczycielka często się spóźnia. Wcale mi się to nie podoba.*

Podczas realizacji tego elementu polecenia zdający najczęściej popełniali błąd polegający na opisywaniu prowadzącego zajęcia, bez formułowania opinii o nim. Maturzyści realizowali więc inne wymaganie z podstawy programowej, tj. Zdający opisuje ludzi, [...]. (5.1.), niż to, do którego odnosi się polecenie.

Poniższy przykład jest ilustracją takiej sytuacji:

Przykład 3.

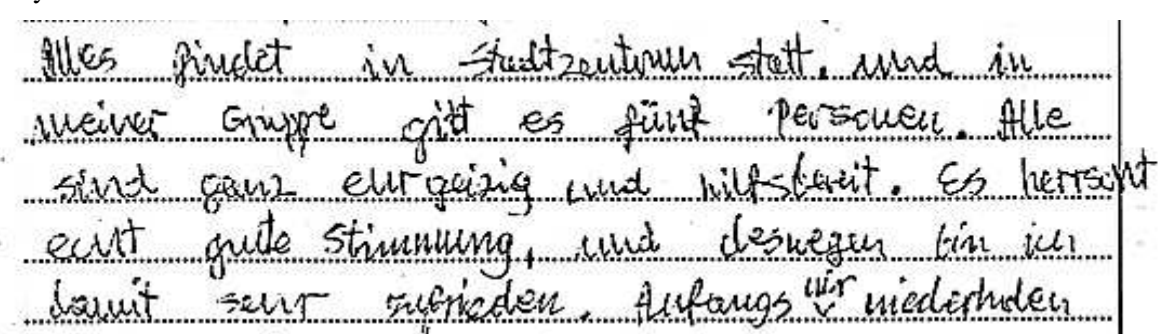
Am Sprachkurs ist schön. Es ist eine Lehrerin. Sie ist oft pünktlich. Sie ist gut. Lehrerin. Sie heißt Helena Merkel.

Jedynym sformułowaniem wyrażającym opinię zdającego o nauczycielce jest zdanie: *Sie ist gut Lehrerin*. Pozostałe zdania są opisem nauczycielki.

Inny problem, jaki maturzyści mieli z realizacją tego punktu polecenia, wynika z nieuważnego odczytania treści zadania. Zdający przekazywali bowiem opinię o zajęciach lub o uczestnikach kursu, nie pisząc ani słowa o prowadzącym. Często zdarzało się to w pracach na dobrym poziomie językowym.

Taki sposób realizacji polecenia przedstawia poniższy fragment pracy:

Przykład 4.

Alles findet in Stadtzentrum statt, und in meiner Gruppe gibt es fünf Personen. Alle sind ganz ergeizig und hilfsbereit. Es herrscht erst gute Stimmung, und deswegen bin ich damit sehr zufrieden. Anfangs ^{wir} niederkommen.

Zdający opisuje i ocenia współuczestników kursu, wyrażając swoje zadowolenie z powodu dobrej atmosfery w grupie, ale nie odnosi się do prowadzącego zajęcia.

Trzeci element polecenia:

• **opisz przebieg zajęć**

Formułując tę informację, zdający powinien wykazać się znajomością takich środków leksykalnych i gramatycznych, które pozwalały na zrealizowanie następujących wymagań zawartych w podstawie programowej:

- Zdający opisuje ludzi, [...] miejsca, zjawiska i czynności. (5.1.)
- Zdający przedstawia fakty z przeszłości i teraźniejszości. (5.3.)

Opisując przebieg zajęć, zdający mógł odnieść się do poszczególnych etapów kursu, jednej czynności wykonywanej podczas zajęć lub różnych form pracy na zajęciach (np. słuchania/czytania tekstów, odgrywania scenek z życia codziennego, wykorzystania gier dydaktycznych, powtarzania materiału, sprawdzania wiedzy itp.).

Do opisu przebiegu zajęć można było użyć:

- czasowników opisujących czynności związane z nauką języka obcego, np. *hören, schreiben, lesen, üben*.
- przymiotników charakteryzujących zajęcia językowe, np. *grammatische / einfache / sprachliche / schriftliche / verschiedene Übungen machen*.
- rzeczowników opisujących lekcje języka obcego, np. *Texte, Übungen, Spiele*.

Poniższy fragment pracy obrazuje dobrą realizację tego elementu polecenia:

Przykład 5.

professional. Die Stunden sind interessant. Täglich haben wir eine Prüfung. Am Anfang fragt der Lehr uns an. Dann machen wir viele Übungen. Wir besuchen auch die Stadt und wir sprechen Englisch. In letzten Stunde hatte ich ein Problem

Jednak nie wszyscy zdający realizowali w pełni wyżej wymienione wymagania z podstawy programowej. Oto przykład:

Przykład 6.

Er ist toll. Ich habe diese Kurs zwei mal pro Woche, eine Stunde, im Sprachkurs. Diese Kurs ist vor mich sehr leicht aber ich viele neue informationen habe

W powyższym przykładzie zdający nie informuje o czynnościach podczas zajęć, a wyraża opinię na temat kursu, przekazuje informację o częstotliwości, z jaką odbywają się zajęcia.

Czwarty element polecenia:

- **wyjaśnij, jak udało Ci się rozwiązać problem, który pojawił się na ostatnich zajęciach.**

Aby w pełni zrealizować ten element polecenia, zdający powinien wykazać się następującą umiejętnością ujętą w podstawie programowej:

Zdający przedstawia fakty z przeszłości [...] (5.3.).

Do realizacji tego elementu polecenia były przydatne następujące środki językowe:

- czas przeszły Perfekt, np. *Ich habe mich schlecht gefühlt und eine Freundin hat mir eine Schmerztablette gegeben.*
- czas przeszły Imperfekt, np. *Im letzten Unterricht hatte ich Kopfschmerzen und konnte keine Übungen machen.*
- konstrukcja bezokolicznikowa, np. *Es ist mir gelungen, den Computer zu reparieren.*

Realizacja tego elementu polecenia sprawiła zdającym najwięcej problemów.

Największą trudnością dla maturzystów podczas realizacji tego elementu polecenia była konieczność zastosowania w wypowiedzi czasu przeszłego.

Część maturzystów nie potrafiła opisać rozwiązania problemu, który pojawił się na ostatnich zajęciach. Zdający próbowali używać czasu przeszłego, najczęściej *Perfektu*, ale zwykle czynili to nieporadnie językowo, co ilustruje Przykład 7.

Przykład 7.

Meine Computer ist Caput. Ich habe eine Computer repariert. Ich bin Glück. Ich habe surf in Internet meine Computer

Zdający zrealizował ten element polecenia w czasie teraźniejszym, próbował użyć czasu przeszłego tylko w jednym zdaniu – niestety błędnie: *Ich habe eine Computer repariert.*

Niektórzy maturzyści całkowicie zignorowali konieczność użycia czasu przeszłego. Przykładem może być poniższy fragment pracy:

Przykład 8.

Meine Lehrer spreche nicht Deutsch. Ich habe problem mit sprechen, weil Englisch sprechen. Mir suchen in internet und Wörterbuch helfen. Mir haben viele Glück, das können immer sich verstecken. Das ist praktisch lernen. Mir lernen sprichst und wir haben nicht grammatik. Meine Lehrerin hat gute Idee. Ich bin glücklich, dass ich gehe zum dem Sprachkurs. Es ist Supa!

Zdający pisze w czasie teraźniejszym o problemie dotyczącym nauczyciela oraz jak radzą sobie w tej sytuacji inni uczniowie, a powinien napisać, jak on poradził sobie z tym problemem. Realizował zatem wymaganie podstawy programowej: Zdający przedstawia fakty z [...] teraźniejszości (5.3.).

Niektórzy zdający zamiast wyjaśnić, w jaki sposób poradzili sobie z problemem, prosili odbiorcę tekstu o pomoc. Taka odpowiedź nie mogła być uznana za poprawną realizację tego podpunktu polecenia. Ilustracją takiej sytuacji jest poniższy przykład:

Przykład 9.

Meine Mutter ich habe eine
Problem mit Karte! Ich bin
keine schlau. Bitte helfen Sie!
Geb mir einen Rat!

W tej pracy zdający opisuje swój problem, ale zamiast wyjaśnić, jak go rozwiązał, prosi o radę. Ponadto informacja w żaden sposób nie odnosi się do przeszłości.

Z przedstawionej analizy wynika, że do pełnej realizacji zadania egzaminacyjnego niezbędne jest wnikliwe zapoznanie się z każdym elementem polecenia. Należy również wykazać się opanowaniem wymagań szczegółowych zawartych w podstawie programowej oraz umiejętnością doboru odpowiednich środków leksykalno-gramatycznych w celu jak najlepszego zrealizowania elementów polecenia.

Warto pamiętać, że w każdej egzaminie maturalnym języka obcego na poziomie podstawowym sprawdzanych jest kilka różnych wymagań szczegółowych zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego. Stąd istotne jest przygotowanie uczniów do realizacji różnych wymagań podstawy programowej.

Wnioski

Analiza wyników egzaminu z języka niemieckiego pozwala na wyciągnięcie następujących wniosków dotyczących pracy z maturzystami w kolejnych latach.

- ❖ Wyniki egzaminu maturalnego uzyskane przez tegorocznych maturzystów świadczą o tym, że w obszarach rozumienia ze słuchu i rozumienia tekstów pisanych częściej trudność sprawiają im zadania sprawdzające umiejętność znajdowania w tekście określonych informacji, niż zadania sprawdzające umiejętność określania głównej myśli tekstu. Dotyczy to zarówno zadań na poziomie podstawowym jak i na poziomie rozszerzonym.
- ❖ Na podstawie wyników maturzystów uzyskanych za rozwiązanie zadań zamkniętych można wnioskować, że niejednokrotnie udzielali oni odpowiedzi, sugerując się pojedynczymi słowami, które usłyszeli lub przeczytali w tekście. W przygotowaniu do egzaminu istotna jest wnikliwa analiza powiązań semantycznych między tekstem a zadaniem.
- ❖ Najwięcej kłopotów na poziomie rozszerzonym sprawiły maturzystom zadania otwarte, sprawdzające znajomość środków językowych. Wielu maturzystów uzyskało z nich bardzo niskie wyniki, a część zdających nie podjęła się ich rozwiązania. Ograniczony zasób słownictwa oraz nieznanostwo podstawowych struktur leksykalno-gramatycznych wpłynął również na niekomunikatywność niektórych wypowiedzi pisemnych, co skutkowało uzyskaniem mniejszej liczby punktów za przekaz informacji. Nieznajomość środków językowych przyczyniła się również do błędnego rozwiązania zadań w części sprawdzającej rozumienie ze słuchu oraz rozumienie tekstów pisanych, ponieważ zdający mieli problem ze zrozumieniem kluczowych fragmentów tekstu.
- ❖ Formułując wypowiedź pisemną na poziomie podstawowym zdający powinni dokładnie przeanalizować treść zadania, zarówno jego trzon, jak i cztery elementy polecenia. Zostały one skonstruowane w oparciu o różne umiejętności szczegółowe zawarte w podstawie programowej.